

هوشیاری حالتی از آگاهی عمومی فرد از خود و محیط بوده و شامل توانایی آگاه بودن نسبت به زمان، مکان و شخص می باشد. هوشیاری حساس ترین نشانگر تغییرات عصبی است. تغییر در سطح هوشیاری معمولاً اولین نشانه از درگیری و آسیب مغزی می باشد.

علل کاهش سطح هوشیاری

*افزایش یا کاهش قند خون (شایع ترین علت-)

*افزایش یا کاهش فشارخون-

*شوک-

*سنکوپ یا غش کردن-

*ضربه مغزی-

*حمله مغزی-

*مرحله بعد از تشنج-

*سرمازدگی و گرمزدگی-

*مسمومیت (داروها، مواد مخدر و سموم-)

*عفونت مغز و... .

در مرحله اولیه، لازم است تنها میزان کلی سطح هوشیاری را به ترتیب زیر بررسی کنید:

1-بیمار هوشیار و کاملاً آگاه است و تغییر سطح هوشیاری ندارد.

2-بیمار گیج است و تغییر سطح هوشیاری دارد.

3-بیمار بیهوش است.

هنگامی که بیمار دچار تغییر سطح هوشیاری شده است، ممکن است مکانیزم دفاعی بدن، دیگر قادر به جبران کافی نباشد و منجر به خون رسانی و اکسیژن رسانی ناکافی یا ایجاد مشکلات عصبی یا شیمیایی شده و اثرات نامطلوبی روی مغز گذاشته است.

اقدامات کلی در کاهش سطح هوشیاری

کمک بخواهید و با اورژانس 115 - تماس بگیرید.

نیض بیمار را چک کنید.

باز بودن راه هوایی بیمار را بررسی کنید.

وجود تنفس را در بیمار بررسی کنید.

در صورت نیاز، به بیمار ماساژ قلبی و تنفس دهید.

به دنبال شواهد و علت کاهش سطح هوشیاری

بگردید (از- اطرافیان بیمار سؤال کنید.)

اقدامات لازم در پایین بودن قند خون

علایم: تاری دید، سردرد، ضعف، لرزش بدن،

تعریق، تپش قلب، کاهش سطح هوشیاری (گیجی تا

بیهوشی کامل.)

اقدامات لازم:

اگر مصدوم بیهوش نیست و قادر به خوردن می

باشد باید- یک ماده غذایی شیرین در حالت نشسته

به وی بخوراند.

اگر مصدوم بیهوش است او را روی زمین

بخوابانید، پاها را- کمی بالاتر قرار دهید و منتظر

کادر درمانی باشید تا به وی گلوکز وریدی تزریق

کنند.

اقدامات کلی در کاهش سطح هوشیاری را رعایت

کنید.

اقدامات لازم در بالا بودن قند خون

علایم: تنفس بسیار عمیق و سریع، تنفس با بوی

استون، کاهش سطح هوشیاری.

اقدامات کلی در کاهش سطح هوشیاری را رعایت

کنید.

هر چه سریعتر مقدمات انتقال فرد به بیمارستان را

فراهم کنید.

اقدامات لازم در بالا بودن فشارخون

اگر فشار خون به طور ناگهانی و به میزان زیاد بالا

رود، خطر خونریزی مغزی و آسیب به بافت مغز

وجود دارد.

علایم: سردرد، خونریزی از بینی، تاری دید، بالا

بودن فشارخون (با دستگاه فشارسنج)، کاهش

سطح هوشیاری.

اقدامات لازم:

آرام نمودن مصدوم و خواباندن وی.

گذاشتن نیتروگلیسرین زیر زبانی.

اقدامات لازم در پایین بودن فشارخون

خونریزی زیاد، کار زیاد، خستگی و عدم مصرف

مایعات به مقدار کافی، تعریق شدید، تهوع و استفراغ

و اسهال شدید میتواند باعث کاهش فشار خون و در

صورت پیشرفت منجر به شوک شود.

علایم: سبکی سر، تاری دید، ضعف و بیحالی، پایین

بودن فشارخون (با دستگاه فشارسنج).

اقدامات کلی در کاهش سطح هوشیاری را رعایت کنید.

مصدوم را به آرامی روی زمین بخوابانید.

پای مصدوم را بالاتر از بدن وی قرار دهید.

در صورت خونریزی بیمار، با پانسمان و فشار بر

منطقه- خونریزی، به کاهش خونریزی در بیمار کمک

کنید.

اقدامات لازم در ضربه مغزی

ضربه به سر میتواند باعث آسیب به بافت مغز و

رگهای داخل جمجمه شود. فردی که دچار ضربه

مغزی شده است را از نظر نخاع گردنی، آسیب دیده

فرض کنید و سر و گردن مصدوم را بیحرکت کنید.

علایم: کاهش سطح هوشیاری، تغییر در سایز مردمک

یا کاهش واکنش به نور (مردمک بیمار را با چراغ قوه

چک کنید)، سرگیجه و سردرد، تهوع، تنفس نامنظم.

اقدامات کلی در کاهش سطح هوشیاری را رعایت کنید.

مصدوم را سریعاً به بیمارستان انتقال دهید.

اقدامات لازم در سکنه مغزی

در سکنه مغزی خونرسانی به قسمتی از مغز مختل

شود.

سکنه مغزی 2 علت دارد: پاره شدن رگهای مغزی یا

مسدود شدن رگهای مغز بوسیله یک لخته.

کاهش سطح هوشیاری

اندامها سفت میشود و کمر قوس بر میدارد، فک قفل میشود، چشمها خیره شده و از دهان کف خارج می شود، بی اختیاری ادراریا مدفوع دارد، بعد از چند دقیقه حرکات متوقف می شود و فرد به خواب عمیقی فرو میرود.

اقدامات لازم:

کمک بخواهید و با اورژانس تماس بگیرید. -
مصدوم را به آرامی روی زمین بخوابانید و مراقب باشید-

در اثر برخورد با اشیاء اطراف، آسیب بیشتری نبیند. قبل از قفل شدن فک اگر میتوانید یک پارچه بین دندانهای مصدوم قرار دهید.
پس از پایان تشنج، راه هوایی را باز و تنفس را بررسی کنید. اگر نفس نمیکشد، تنفس مصنوعی و در صورت نیاز ماساژ قلبی را شروع کنید.

با تایید از دکتر بهنام محمدی فر

منابع:

1- بروئر و سودارت پرستاری داخلی جراحی (مغز و اعصاب-) 2014 چاپ اول.

علائم : ناتوانی در صحبت کردن و قورت دادن آب دهان، کج شدن صورت و ناتوانی در حرکت دادن اندامهای بدن، سردرد، بیهوشی به صورت تدریجی یا ناگهانی، هم اندازه نبودن مردمکها یا گشادی شدید مردمکها.

اقدامات لازم:

کمک خواستن و اطلاع به اورژانس-
اگر بیهوش است ، اقدامات کلی در کاهش سطح هوشیاری- را رعایت کنید.
بیمار را بخوابانید. سر او را به یک سمت خم کنید تا آب- دهان وی بیرون بریزد.

اقدامات لازم در حمله قلبی

در حمله قلبی، یکی از رگهای خون رساننده به عضله قلب مسدود میشود.

علائم : درد فشارنده قفسه سینه که به فک یا یکی از دستها یا بین دو کتف منتشر میشود . تهوع، عرق سرد، ضعف شدید و تنگی تنفس از علائم دیگر میباشد.

کمک بخواهید و با اورژانس تماس بگیرید. -
علائم حیاتی مصدوم را مرتب کنترل کنید و در صورت- نیاز ماساژ قلبی و تنفس مصنوعی را انجام دهید.

اقدامات لازم در تشنج

در تشنج فعالیت الکتریکی مغز دچار اختلال میشود.

علل : بعضی بیماریها، ضربه مغزی، نرسیدن اکسیژن یا قند به مغز و یا مصرف زیاد الکل و...
علائم : فرد دچار حرکات سریع و غیر طبیعی در اندامها میشود، بیهوش میشود و به زمین میخورد،